

§ 6

Úplné znění § 6 – odst. 1, 2 původní znění od 1. 7. 1996 – nezměněno; odst. 3 v tomto znění od 1. 9. 2006 – poslední změna vyhláškou č. 276/2006 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů; odst. 4 v tomto znění od 1. 1. 2013 – poslední změna vyhláškou č. 486/2012 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů

Výše mimosmluvní odměny

- (1) Výše mimosmluvní odměny se stanoví podle sazby mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby a podle počtu úkonů právní služby, které advokát ve věci vykonal.
- (2) Za správu majetku náleží odměna ve výši 10 % ročního příjmu ze spravovaného majetku, nejméně 1000 Kč ročně.
- (3) Činí-li advokát prohlášení o pravosti podpisu, náleží mu odměna 30 Kč za každé vyhotovení prohlášení o pravosti podpisu jedné osoby na jedné listině.
- (4) Za provedení autorizované konverze dokumentu činí odměna 30 Kč za každou započatou stranu konvertovaného dokumentu.

Komentář k § 6
Komentátor: Kovářová

Komentované ustanovení zahajuje stěžejní pasáž advokátního tarifu, věnovanou *mimosmluvní odměně*. Tento způsob odměny (které se někdy také říká *vyhlášková* nebo *tarifní odměna*) se pro výpočet odměny advokáta použije ve všech případech, kdy se nepoužije odměna smluvní.

Vycházíme z toho, že řadu podstatných informací jsme již probrali v předchozích pasážích tohoto komentáře. Především jsme se vyrovnali s většinou otázek, které se vztahují ke *smluvní odměně* (srov. komentář k ustanovení § 1 a dále k § 3–5); konkrétní informace k odměně v případě *ustanovení* advokáta *zástupcem účastníka* jsme přinesli v komentáři k § 1 a dále budou následovat v pasáži k ustanovením § 6 a násl.; posléze se budeme věnovat odměně advokáta jako *ustanoveného obhájce* (k tomu srov. komentář k ustanovením § 10, 12a); k odměně advokáta jako *opatrovníka dítěte* v opatrovnickém řízení a jako *ustanoveného opatrovníka* se vyjádříme v komentáři k § 9, 12a; k odměně advokáta jako *ustanoveného opatrovníka dítěte* podle zákona č. 218/2003 Sb. srov. komentáře k ustanovením § 10a, 12a; k odměně advokáta jako *ustanoveného zmocněnce poškozeného* srov. komentář k § 10 odst. 5 a § 12a.

Zvláštní výklad je třeba podat ještě k problematice náhrady právního zastoupení při mimosoudním vyřízení nároků poškozeného z pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla. Česká advokátní komora uzavřela v dubnu 2009 dohodu o náhradě těchto nákladů s Českou kanceláří pojistitelů (dohoda o náhradě nákladů právního zastoupení při mimosoudním vyřízení nároků poškozeného z pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla). Dohoda dosud platí a vztahuje se na všechny nároky vzniklé po 1. 7. 2009. Smyslem a účelem uzavření této dohody bylo zjednodušení pravidel pro stanovení výše náhrady nákladů řízení, aniž by přitom došlo ke změně rozsahu pojistného krytí tohoto nároku podle zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla).

Tabulka č. 25: Použití mimosmluvní odměny podle § 6 a násl. a. t.

popis situace	odkaz na ustanovení	poznámka
dohoda s advokátem	§ 1–5 a. t., čl. 10 e. k.	advokát a klient se mohou dohodnout na smluvní odměně, která musí být přiměřená
chybí dohoda o smluvní odměně	§ 1, § 6 a násl. a. t.	není-li sjednána smluvní odměna, použije se odměna mimosmluvní
ustanovení advokáta zástupcem účastníka	§ 23 z. a., § 6 a násl., § 12a a. t., § 30 odst. 2, § 140 odst. 2 o. s. ř., § 35 odst. 7 s. ř. s.	soud může ustanovit advokáta účastníkovi, který jej potřebuje k hájení svých zájmů nebo který prokáže nárok na osvobození od soudních poplatků
ustanovení obhájcem ex offio	§ 23 z. a., § 10 a násl., § 12a a. t., § 38 tr. ř.	nezvolí-li se obviněný v případech nutné obhajoby obhájce sám, soud mu jej ustanoví
ustanovení advokáta opatrovníkem dítěte	§ 23 z. a., § 469 z. ř. s., § 9, § 12a a. t.	soud může ustanovit advokáta jako opatrovníka namísto orgánu sociálně právní ochrany dětí
ustanovení advokáta opatrovníkem v civilním nebo správním řízení	§ 23 z. a., § 30 odst. 1 o. s. ř., § 9 odst. 1, 5, § 12a a. t.	soud může ustanovit jako opatrovníka advokáta účastníku, jehož pobyt není znám
ustanovení advokáta opatrovníkem dítěte podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže	§ 23 z. a., § 10a, 12a a. t., § 91 odst. 2 zák. č. 218/2003 Sb.	v řízení dle části III. zákona o soudnictví ve věcech mládeže je dítě, jež se dopustilo činu jinak trestného, zastoupeno opatrovníkem, kterým je ustanoven vždy advokát
ustanovení advokáta opatrovníkem poškozeného	§ 23 z. a., § 45 tr. ř., § 10 odst. 5, § 12a a. t.	nemůže-li poškozený vykonávat svá práva nebo nemá-li zástupce a není schopen svá práva vykonávat sám, soud mu zástupce ustanoví
určení advokáta Komorou	§ 18–18d z. a.	kdo nespňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem, ani si nemůže zajistit poskytnutí právních služeb jinak, má právo na určení advokáta Komorou

Dohoda přímo odkazuje na advokátní tarif. Z jejich ustanovení je třeba připomenout:

- ◆ Dohoda se vztahuje na náklady právního zastoupení vynaložené v rámci mimosoudního vyřízení nároků uplatněných a prokázaných poškozeným.
- ◆ Dojde-li k mimosoudnímu vyřízení nároků vznesených poškozeným, který je uplatnil prostřednictvím advokáta, nahradí ČKP poškozenému jako účelně vynaložené náklady spojené s právním zastoupením poškozeného tři úkony právní služby mimosoudní odměny advokáta a hotové výdaje advokáta.
- ◆ Náhrada nákladů právního zastoupení je poukazována na účet advokáta, a to na podkladě advokátem vystavené faktury. Zálohy na náklady právního zastoupení se neposkytují.
- ◆ Odměna advokáta se stanoví podle pravidel pro výpočet mimosmluvní odměny podle advokátního tarifu s tím, že tarifní hodnotou bude celková výše pojistného plnění dohodnutá mezi poškozeným a ČKP v rámci mimosoudního vyřízení nároků poškozeného.
- ◆ V případě opětvujícího se pojistného plnění se tarifní hodnota stanoví součtem hodnot těchto plnění. Půjde-li však o opětvující se plnění na dobu delší než 5 let nebo na dobu neurčitou, stanoví se tarifní hodnota jako pětinasobek hodnoty ročního plnění.
- ◆ Bude-li uzavřena dohoda o kapitalizaci budoucích nároků, bude výše odměny advokáta dohodnuta v rámci předmětné dohody o kapitalizaci.

- ◆ *Poškozený je oprávněn požadovat odměnu advokáta za tři úkony právní služby bez ohledu na skutečný počet advokátem provedených úkonů.*
- ◆ *Zvýšení nebo snížení odměny advokáta podle § 12 a. t. nelze podle této dohody uplatnit.*
- ◆ *Při výpočtu hotových vydání advokáta účelně vynaložených v souvislosti s uplatněním nároků poškozeného se postupuje podle § 13 a. t.*
- ◆ *Poškozený není podle této dohody oprávněn požadovat náhradu za promeškaný čas advokáta ve smyslu § 14 a. t., pokud nebude v konkrétním případě mezi poškozeným a ČKP dohodnuto jinak.*
- ◆ *Pokud advokát sjedná s poškozeným smluvní odměnu, která bude vyšší než odměna vypočítaná podle této dohody, je advokát povinen poškozeného upozornit, že náklady právního zastoupení přesahující náhrady podle této dohody jdou k jeho tíži.*

K odst. 1:

K pochopení konstrukce mimosmluvní odměny je třeba hlubšího osvětlení několika pojmů.

Úkon právní služby (zkráceně jen **úkon**) je aktivní krok či souvislá cílená činnost advokáta vykonávaná pro konkrétního klienta v příslušné, předem určené věci, za kterou podle advokátního tarifu přísluší odměna. Přehled jednotlivých účtovatelných úkonů upravuje ustanovení § 11 (ohledně specifik a modifikace pojmu úkon právní služby srov. komentář k tomuto ustanovení). Úkony právní služby povětšinou nemají souvislost s časem, který je na ně třeba vynaložit, ani nesouvisí s psychickou nebo odbornou náročností. Obecně lze také říci, že nepokrývají celé spektrum advokátních služeb, což znamená, že některé aktivity a činnosti advokát účtovat může a jiné nikoliv. Jako příklad účtovatelného úkonu lze uvést první poradu s klientem, písemné podání soudu ve věci samé, listinu o právním úkonu atd. Naopak jiné aktivity – krátké telefonické konzultace, zjišťování stavu věci na soudě, porady s klientem kratší jedné hodiny atd. – nelze podřadit pod žádný z účtovatelných úkonů a advokát je vykonává zdarma. To je jeden z mnoha důvodů, proč by se měl advokát snažit, aby se účtování mimosmluvní odměny vyhnul a s klientem dohodl odměnu smluvní. Tato možnost je však vyloučena v případech ustanovení soudem či jiným státním orgánem.

Dalším pojmem, nezbytným pro pochopení konstrukce mimosmluvní odměny, je **tarifní hodnota**. Tento pojem najdeme vylučně v advokátním tarifu, který jím označuje hodnotu sporu, předmětu právní pomoci nebo předmětu řízení. U věcí peněží neocenitelných je tarifní hodnota právní fikcí představující hodnotu sporu. Pro zjištění výše tarifní hodnoty je podstatné, zda skutečný předmět sporu či právní pomoci je peněží ocenitelný, nebo nikoliv.

Jde-li o **předmět peněží ocenitelný** (například o půjčku ve výši 10 000 Kč), je tarifní hodnota rovna finanční hodnotě sporu. Pokud však advokát vyřizuje věc, která se peněží ocenit nedá (například výpověď z pracovního poměru), stanoví advokátní tarif v ustanoveních § 8–10a **právní fikci** hodnoty sporu. Advokát či soud při výpočtu odměny najde předmět právní pomoci v těchto ustanoveních, popř. skutkovou podstatu sporu nejbližší, čímž zjistí tarifní hodnotu příslušného řízení. Nalezení vhodné skutkové podstaty u věci **peněží neocenitelné** (popřípadě u věci, jejíž hodnotu lze zjistit jen **obtížně**), není jednoduché a mezi klienty, advokáty i soudy panují odlišné názory na účtování sporných věcí a oblastí. Je tomu tak proto, že jednotlivé abstraktně konstruované skutkové podstaty nemohou pochopitelně pokrýt realitu života ve všech jeho odstínech. Jako každý právní předpis, i advokátní tarif časově kulhá za stále vznikajícími a objevujícími se případy, proto i jednotlivé novelizace mohou jen obtížně dohánět mezery a chybějící skutkové podstaty. Pro úplnost dodejme, že od března 1996, kdy byl přijat advokátní tarif, byla tato vyhláška devětkrát novelizována ministerstvem a jednou změněna nálezem Ústavního soudu. V podrobnostech k jednotlivým skutkovým podstatám srov. komentář k § 8, 9.

Definiční nejednoznačnost není jedinou komplikací, která s určováním mimosmluvní odměny za úkony souvisí. Poté, co advokát či soud dosáhne prvního úspěchu a dospěje k závěru o příslušné tarifní hodnotě, čeká na něj řada matematických operací a výpočtů.

Ke komentované problematice srov. také *rozsudek Nejvyššího soudu* ze dne 27. 9 2017, *sp. zn. 25 Cdo 1734/2016*: „Není porušením povinnosti advokáta, který na pokyn klienta poučeného o možných důsledcích, zvolí z možných procesních strategií (které všechny nesou určitá rizika) tu, jež v důsledku okolností, které advokát nemohl vědět ani ovlivnit, nevedla k úspěchu v soudnímu sporu.“

K odst. 2:

Advokátní činnost a praxe je značně rozsáhlá a advokát na základě oprávnění (zápisu do seznamu advokátů ČAK) může vykonávat řadu činností. Vedle zastupování u soudu, poskytování právních porad a sepisu smluv může advokát též spravovat majetek. Advokátní tarif má speciální (komentované) ustanovení pro správu majetku proto, že tuto činnost lze jen obtížně podřadit pod jinou skutkovou podstatu. Za *správu majetku* přísluší advokátovi odměna ve výši 10 % ročního příjmu ze spravovaného majetku, minimálně 1000 Kč ročně.

Toto ustanovení advokátního tarifu ovšem není příliš životně ani používané. Použije se jen tehdy, pokud si advokát s klientem nesjednal smluvní odměnu, což je daleko častější případ (srov. znění § 1 odst. 1 a. t.).

Výše odměny stanovená deseti procenty je určena jednoznačně, podobně jako minimální roční odměna. Ke spodní hranici odměny uvedme, že si jen obtížně lze představit případ, v němž by měl advokát zájem vykonávat správu za roční odměnu ve výši pouhých 1000 Kč.

Problematictější je ovšem pojem *příjem*. Z žádného právního předpisu, tím méně z advokátního tarifu, totiž nevyplývá, zda se tímto označením míní příjem *hrubý* (tedy celkový výnos z majetku), nebo *čistý* (po odečtení nákladů na správu a udržování majetku), popř. příjem *po zdanění*.

Příklad: Klient pověřil advokáta správou restituovaného činžovního domu. Advokát se s klientem nedohodne na smluvní odměně za správu, takže mu přísluší odměna mimosmluvní.

Stručná bilance po roce výkonu správy vypadá takto:

Příjmy:

Příjmy z nájmu bytů a nebytových prostor v domě 1 240 000 Kč

Přeúčtované náklady a služby, uhrazené nájemci 85 400 Kč

Celkové příjmy. 1 325 400 Kč

Výdaje:

Zálohy na služby a náklady přeúčtované nájemcům 85 400 Kč

Další náklady a opravy, pojištění domu atd. 254 000 Kč

Celkové výdaje. 339 400 Kč

Rozdíl celkových příjmů a celkových výdajů činí 986 000 Kč.

Otázkou nyní je, z jaké částky by měl advokát vypočítat svou odměnu. Nabízejí se tři základní varianty:

a) z příjmů z nájemného (z 1 240 000 Kč) bude jeho odměna činit 124 000 Kč;

b) z celkových příjmů (z 1 325 400 Kč) bude jeho odměna činit 132 540 Kč;

c) z rozdílu mezi příjmy a výdaji (z 1 286 000 Kč) bude jeho odměna činit 98 600 Kč.

Příklad ukazuje, jak velké mohou být rozdíly mezi jednotlivými druhy příjmů, což by zejména vyniklo v případě majetku, který by byl zatížen značnými náklady, ale malým výnosem. Podobně, pokud by advokát spravoval majetek, který by za obvyklých let dosahoval slušného výnosu, ale v jednom roce by se například majitelé nemovitosti rozhodli pro celkovou rekonstrukci, nemusel by advokát mít vůbec nárok na odměnu. I pokud bychom vzali v úvahu běžnou situaci se správou ziskového majetku, mohl by se advokát dostat do sporu s vlastním klientem ohledně techniky výpočtu a výše roční odměny. Tato nejasnost ustanovení vyhlášky způsobuje, že advokáti pro správu majetku neuvádějí ustanovení vyhlášky a domlouvají si s klienty smluvní odměnu ve výši, která oběma stranám vyhovuje.

Vedle advokátního tarifu ovšem na správu majetku klienta dopadá i ustanovení § 56a odst. 2 z. a., podle něhož je klient povinen uhradit advokátovi náklady se správou majetku. Toto ustanovení je poněkud nadbytečné, neboť povinnost klienta uhradit advokátovi náklady spojené s poskytováním právní pomoci vyplývá z obecného ustanovení § 2 odst. 1 komentovaného předpisu, nicméně zákon o advokacii je předpisem vyšší právní síly. Náklady na správu se posuzují pohledem účelnosti jejich vynaložení. Ve vztahu k advokátní úschově jsou náklady např. poplatek za pronájem bezpečnostní schránky nebo za vedení depozitních účtů.

Při správě majetku klienta je advokát vázán nejen předpisy advokátními, ale i jinými obecně závaznými právními normami. Poruší-li je, vystavuje se nebezpečí postihu podle těchto obecných norem, ale i kárné žalobě, jak tomu například bylo v *rozhodnutí kárného senátu ČAK* ze dne 9. 9. 2004, *sp. zn. K 41/04*: „Jestliže advokát disponuje svěřenými peněžními prostředky v rozporu s ustanoveními zákona o konkursu a vyrovnání, dopouští se kárného provinění.“ Za toto jednání byla advokátovi uložena pokuta ve výši 15 000 Kč.

Podobně stíhán bude advokát, který převezme do úschovy movité věci, ale nepečuje o ně řádně. K tomu srov. *rozhodnutí kárného senátu ČAK* ze dne 15. 4. 2005, *sp. zn. K 128/04*: „Pokud advokát neopatrjuje věci převzaté od klienta do úschovy tak, aby je klientovi mohl v dohodnuté době vrátit, závažným způsobem porušuje svůj převzatý závazek a stavovským předpisem uloženou povinnost s péčí řádného hospodáře opatrovat peníze a jiné hodnoty, které převzal ke stanovenému účelu.“ Za toto jednání byl advokátovi uložen dočasný zákaz výkonu advokacie na dobu jednoho roku.

V této souvislosti zmiňme nejčastější typ správy majetku, a tím je *advokátní úschova*, obecně také často označovaná jako *depozitum*. Advokát v souvislosti s poskytováním právní pomoci často přebírá do své úschovy věci, zejména listiny. V poslední době dokonalých fotokopii, elektronické komunikace a naskenovaných materiálů není úschova originálních dokumentů tak častá, což souvisí zejména s možností zaslání naskenovaných originálů soudu prostřednictvím datových schránek. Velmi často se však účet advokáta stává místem, na které přicházejí finanční prostředky klientů, například při vypořádání společného jmění, podílového spoluvlastnictví nebo při koupi a prodeji majetku.

Tento typ poskytování právní pomoci upravuje zvláštní stavovský předpis, kterým je usnesení představenstva ČAK ze dne 28. června 2004, č. 7/2004 Věstníku, o provádění úschov peněz, cenných papírů nebo jiného majetku klienta advokátem, jehož režim dopadá nejen na smlouvy s klientem, ale také na úschovy, které advokát provádí na základě rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu, popř. jiné skutečnosti. Podmínkou advokátní úschovy je písemná forma smlouvy, v níž musí být jednoznačně identifikována osoba, která advokátovi peníze nebo cenné papíry do úschovy svěruje (viz čl. 1 odst. 2 tohoto stavovského předpisu). Takový pokyn je v advokátní činnosti výjimečný, neboť obecně platí ustanovení článku 3 odst. 5 e. k., podle něhož advokát není oprávněn ověřovat pravdivost nebo úplnost skutkových informací poskytnutých klientem. Porušení podmínky písemné smlouvy trestá Česká advokátní komora velmi přísně, jak je možno zjistit z *rozhodnutí kárného senátu ČAK* ze dne 29. 6. 2012, *sp. zn. K 89/2011*: „Je kárným proviněním, jestliže advokát uzavře smlouvu o úschově bez písemné formy a navíc, když předmět úschovy vyplatí, aniž by byly dohodnuté podmínky splněny.“ Za toto provinění byl advokátovi uložen dočasný zákaz výkonu advokacie na dobu jednoho roku.

Ve *smlouvě o úschově* musí být dále uvedena výše peněžní částky a měnová jednotka peněz, které mají být do úschovy předány, nebo soupis cenných papírů nebo jiného majetku přebíraných do úschovy, umožňující jejich jednoznačnou identifikaci. Další povinnosti stanoví stavovský předpis ve vztahu k identifikaci osoby, která finanční prostředky skládá. Jak vyplývá z ustanovení čl. 1 odst. 4 předpisu o úschovách, je advokát vázán dalším stavovským předpisem – usnesením představenstva České advokátní komory č. 2/2008 Věstníku,

kterým se stanoví podrobnosti o povinnostech advokátů a postupu kontrolní rady České advokátní komory ve vztahu k zákonu o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (obecně označovanému jako zákon proti praní špinavých peněz). Podle tohoto předpisu je advokát povinnou osobou a musí informovat Českou advokátní komoru o podezřelém obchodu, a to nejpozději do dvou kalendářních dnů ode dne zjištění uskutečnění podezřelého obchodu. Tuto povinnost musí advokát splnit osobně a nemůže k tomu zmocnit jinou osobu. Oznámením není splněna povinnost překazit trestný čin. Advokát má ovšem tuto oznamovací povinnost ve smyslu zákona o praní špinavých peněz pouze v případě, že vykonává činnosti uvedené v § 2 odst. 1 písm. g) zákona (obstarávání obchodu, správa majetku, zakládání společností, platební styk pro klienta atd.).

Odměna za advokátní úschovu se přednostně řídí smlouvou s klientem. Pokud jde o výklad o smluvní odměně, srov. komentář k § 1, 3. Odměna advokáta musí být přiměřená, nicméně advokát má k dispozici několik typů smluvní odměny. Například může použít paušální odměnu (jednorázovou částku za všechny kroky spojené s úschovou), odměnu časovou (například za každý den), odměnu podílovou (například procentem z uschované částky), popř. může také poskytnout služby advokátní úschovy zdarma.

Výše odměny bývá odlišná v případech, kdy advokát pro klienta zajišťuje pouze úschovu, od případů, kdy je úschova součástí jiné právní pomoci, kterou advokát klientovi poskytuje.

Příklad č. 1: Na advokáta se obrátí dva klienti, kteří jej požádají o úschovu finanční prostředků s následujícími pokyny: jeden z klientů složí finanční prostředky ve výši 300 000 Kč na advokátní účet úschov a druhému tyto prostředky advokát vyplatí poté, co klient dokončí vysokou školu magisterského stupně. Advokát s oběma klienty sepíše smlouvu o úschově a za úschovu mu klienti vyplatí odměnu 8000 Kč (každý z nich ve výši jedné poloviny).

Advokát může k úschově přistoupit odlišně, pokud pro klienta zajišťuje jinou právní pomoc a úschovu provádí jen v souvislosti s ní.

Příklad č. 2: Advokát manželům vyřizuje dohodnutý rozvod, jehož součástí je dohoda o vypořádání vzájemným majetkových nároků pro účely rozvodu. Smluvní odměna byla mezi klienty a advokátem dohodnuta za každou započatou hodinu ve výši 2800 Kč (včetně DPH) a všechen čas vynaložený na předmětnou právní pomoc advokát počítá. Součástí vypořádání SJM je i vypořádací podíl ve výši 2 500 000 Kč, který manžel před podpisem dohody poukáže na účet úschov a advokát jej po právní moci výroku o rozvodu manželství poukáže na manželčin účet. Advokát s klienty uzavře vedle jiných smluv i smlouvu o úschově, zvláštní odměnu si však nedomlouvá, protože čas, strávený sepsáním smlouvy o úschově, vyúčtuje jako součást poskytnuté právní pomoci. Samotnou úschovu (ve vztahu ke komentovanému ustanovení advokátního tarifu) jde o správu majetku) poskytne advokát zdarma, hodinovou odměnu advokát vyúčtuje za sepsání smlouvy o depozitu.

Představit si však lze i třetí variantu dohody:

Příklad č. 3: Advokát pro klienta sepíše kupní smlouvu na nemovitou věc. Součástí právní pomoci je i smlouva o depozitu, podle níž klient složí kupní cenu v plné výši do advokátní úschovy a po vkladu smlouvy do katastru nemovitostí poukáže advokát celou částku prodávajícímu. V takovém případě může advokát služby související s úschovou zahrnout do celkové (například paušální) odměny za vyřízení celé právní pomoci a požadovat po klientovi například částku 50 000 Kč.

Jak vyplývá z článku 2 usnesení č. 7/2004 Věstníku, o provádění úschov, k úschově nesmí advokát využívat svůj osobní účet ani účet advokátní kanceláře, ale ke složení peněz klientů musí používat výlučně **zvláštní bankovní účet**. Účet musí být veden na jméno advokáta a z účtu musí být patrné, že jsou na něm uloženy prostředky klienta, například označením účtu slovy „úschova u advokáta“. Pro úschovu peněz každého klienta musí být

zřízení samostatný účet, nestačilo by tedy, pokud by si advokát vedle svého podnikatelského (provozního kancelářského) účtu zřídil ještě jeden, který by používal pro všechny úschovy všech klientů. Řada bankovních institucí, které podnikají v České republice, od doby přijetí tohoto stavovského předpisu (1. září 2004) vytvořila zvláštní produkty přímo pro advokáty a notáře, které nabízejí výhodné podmínky pro úschovu. Například banka Unicredit Bank nabízí jednoduchý systém nezpoptatných depozitních účtů pro advokáty a notáře se slušným úročením.

Otázka úroků za dobu, kdy je finanční částka složena na účtu advokáta, by měla být ošetřena smlouvou, jinak platí, že úroky náležejí klientovi (srov. čl. 2 odst. 4 již zmíněného stavovského předpisu o advokátních úschovách). Advokáti se nejčastěji s klienty domlouvají tak, že úrok za dobu úschovy náleží advokátům jako součást jejich odměny. Jak je zřejmé ze stavovského předpisu, tato ujednání musejí mít písemnou podobu, proto je vhodné zahrnout je do smlouvy o úschově.

Pokud je smlouva o úschově třístranná a advokát na jejím základě vyplácí nebo přijímá finanční prostředky nejen od klienta, ale také od třetí strany, nemusí být ujednání o odměně za úschovu součástí písemné dohody o úschově. Tak je tomu například tehdy, pokud klient či advokát nechťejí, aby se o jejich finančním ujednání dozvěděla třetí strana. V takovém případě smlouva o úschově obsahuje odkaz na jinou listinu nebo dohodu advokáta a klienta. Jak přísně se Česká advokátní komora staví k porušení této povinnosti, lze seznat z následujícího **rozhodnutí kárného senátu ČAK** ze dne 1. 12. 2011, *sp. zn. K 27/2011*: „Jde o kárné provinění, jestliže advokát po splnění podmínek smlouvy o úschově provede převod až se zpožděním a jestliže včas nesplní závazek k náhradě nákladů právního zastoupení advokátem.“ Za toto jednání uložil kárný senát advokátovi pokutu ve výši 200 000 Kč. Dalším judikátem k této otázce bylo **rozhodnutí kárného senátu ČAK** ze dne 2. 5. 2011, *sp. zn. K 73/2010*: „Je kárným proviněním, jestliže advokát nesplní řádně smlouvu o úschově tím, že podstatnou část vyplatí se zpožděním a po urgenci a část určenou k úhradě daně nevyplatí vůbec.“ Za toto jednání byla advokátovi uložena pokuta ve výši 80 000 Kč. Konečně zmíníme **rozhodnutí kárného senátu ČAK** ze dne 1. 4. 2005, *sp. zn. K 145/04*: „Advokát, který nesplní příkaz klienta k výplatě depozita a jeho část použije pro svoji potřebu, se dopouští tak závažného kárného provinění, že ztrácí morální způsobilost pro výkon advokacie.“ Za toto jednání byl kárně obviněný vyškrtnut ze seznamu advokátů.

Pokud smlouva advokáta a klienta (ev. složitele) neobsahuje dohodu o úrocích, může advokátovi vzniknout obtížně řešitelný problém. Jak vyplývá z usnesení představenstva ČAK o provádění úschov peněz, nedohodně-li se advokát s klientem jinak, veškeré prostředky musí být klientovi vyplaceny okamžitě nebo v nejbližším termínu, který pro výplatu stanoví klient. Otázkou pak je, jak má advokát naložit s úroky.

Příklad: *Kupující složí na účet advokáta 500 000 Kč. Advokát je vázán smlouvou o úschově, podle níž má po vkladu kupní smlouvy převést kupní cenu v plné výši prodávajícímu. Za dobu přípravy smlouvy a vkladu se však částka 500 000 Kč při úročení o 0,75 % ročně zvýší za každý měsíc o 312,50 Kč. Pokud advokát po skončení právní pomoci pošle prodávajícímu 500 000 Kč, poslechnou pokyn plynoucí ze smlouvy, ale poruší ustanovení čl. 2 odst. 4 usnesení o provádění úschov, podle něž mají být klientovi vyplaceny veškeré finanční prostředky. Bez pokynu (obou stran) však advokát těžko může vrátit úroky kupujícímu, a bez smlouvy si je nesmí ponechat jako součást své odměny.*

Uvedený příklad slouží opět jako potvrzení doporučení, podle něhož mají advokáti uzavírat s klienty odměnu smluvní a nespolehat se na mimosmluvní ustanovení advokátního tarifu.

Dodejme, že podle již zmíněného ustanovení stavovského předpisu nejsou přípustné platby z uložených prostředků klienta ve prospěch advokáta nebo jiných osob, tím spíše platby odměny advokáta, s výjimkou případů, kdy takovou platbu umožňuje právní předpis nebo písemný souhlas či smlouva s klientem. V žádném případě nesmí advokát vlastní palmární pohledávku bez výslovného pokynu a souhlasu klienta započítat proti depozitu.

K tomu viz *rozhodnutí kárného senátu ČAK* ze dne 9. 11. 2004, *sp. zn. K 51/2003*: „*Advokát není oprávněn si bez souhlasu klienta z depozita započíst svoji pohledávku za poskytnuté právní služby, a to tím méně, že klient její existenci popírá.*“ Za toto jednání (a dále za podání trestního oznámení proti vlastnímu klientovi) byl advokátovi uložen dočasný zákaz výkonu advokacie na dobu jednoho roku. Dále *rozhodnutí kárného senátu ČAK* ze dne 24. 11. 2003, *sp. zn. K 85/2002*: „*Je závažným kárným proviněním, jestliže advokát nerespektuje pokyn klienta k vydání peněžního depozita a proti vůli klienta si proti jeho nároku na vydání tohoto depozita započte svoji palmární pohledávku.*“ Za toto jednání byla advokátovi uložena pokuta ve výši 35 000 Kč, jeho odvolání bylo zamítnuto.

K depozitu se váže ještě jedna advokátní povinnost, vyplývající ze stavovského předpisu, a to informační povinnost advokáta. Každý advokát, který převzal do své úschovy depozitum, je povinen učinit elektronické ohlášení úschovy České advokátní komoře. Ke splnění informační povinnosti slouží elektronická kniha úschov, do které advokát zaznamená jméno, příjmení a evidenční číslo advokáta, značku spis, nebo jméno a příjmení klienta, anebo jiný identifikátor, pod nímž advokát vede příslušnou úschovu peněz.

Elektronickou knihu úschov vede ČAK (www.eku-cak.cz). K přístupu do knihy potřebuje advokát přístupové jméno a heslo, k čemuž musí vyplnit interaktivní formulář. Jméno a heslo mu pak ČAK zašle do jeho datové schránky. Knihu úschov zvolila Česká advokátní komora s největší pravděpodobností jako úlitbu zákonodárci výměnou za oprávnění k provádění úschov a také z obavy před praním špinavých peněz, zásadní význam však hlášení o úschovách nemá. Záznam o úschově totiž vypadá pouze takto:

JUDr. Marek Makoň, evidenční číslo 55667 – úschova provedena dne 4. 5. 2019 pod č. U 2/2019

Ze záznamu nejsou známi klienti ani osoba, která úschovu provedla, popř. její výše nebo další podrobnosti ze smlouvy. Na činnost advokátů v oblasti úschov i na kontrolu plnění povinnosti zápisů do knihy úschov dohlíží kontrolní rada (srov. znění § 2c zmíněného stavovského předpisu a § 46 z. a.), která smí po advokátech požadovat předložení veškerých písemností či jiných dokumentů vzniklých v souvislosti s poskytováním právních služeb. Mezi advokáty se také občas vyskytnou pachatelé nejhorších advokátních zvěrstev – vedle povinnosti mlčenlivost je takovým těžkým prohřeškem, pokud advokát zpronevěří prostředky, které mu klient svěřil. Vedle trestního řízení, které v podobném případě standardně následuje, rovněž Česká advokátní komora stíhá takové provinilce velmi přísně.

Příklad: *Advokát, spolupracující s realitní kanceláří, postupně převzal do úschovy částku ve výši několika set milionů Kč, jež na jeho účet složili zájemci o koupi nemovitých věcí. Nerespektoval však pokyny klientů uvedené ve smlouvě a finanční prostředky použil pro své potřeby. Česká advokátní komora jej vyškrtla ze seznamu advokátů předtím, než jej soud odsoudil za trestný čin zpronevěry k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání čtyř let.*

Jako příklad jednání porušujících základní principy advokacie, kterých se ojedinele někteří advokáti dopustí, lze zmínit i následující, byť poněkud starší, případ (*rozhodnutí odvolacího kárného senátu ČAK* ze dne 24. 11. 2003, *sp. zn. K 71/02*): „*Advokát, který bez souhlasu klienta prodá jeho nemovitost, aby si tím vůči němu zajistil svoji pohledávku, a strážnou kupní cenu zadržuje na svém účtu jako depozitum, hrubým způsobem porušuje povinnost advokáta a dopouští se tak kárného provinění.*“ Za toto jednání byla kárně obviněnému vzhledem k jeho doznání, lítosti a okamžité náhrady škody uložena pokuta ve výši 15 000 Kč.

Pro úplnost k problematice správy majetku klienta dodejme, že se na vedení klientského spisu vztahuje § 25 odst. 1 z. a., podle něhož je advokát povinen vést přiměřenou dokumentaci o poskytování právních služeb, a zejména usnesení představenstva ČAK ze dne 8. 11. 1999, č. 9/1999 Věstníku, kterým se stanoví některé podrobnosti o dokumentaci advokáta vedené

při poskytování právních služeb. Na rozdíl od obvyčejné klientské dokumentace, kterou je advokát povinen archivovat po dobu pěti let od skončení právní pomoci, se veškeré listiny týkající se správy majetku klienta (smlouvu o správě majetku, kopie klientem předložených dokladů, plná moc udělená klientem atd.) uschovávají po dobu deseti let od ukončení správy (srov. text § 56a odst. 3 z. a.).

Advokát může do správy přijímat platby v podobě hotovostní i bezhotovostní. Měl by pouze mít na paměti, že se na něj vztahuje omezení hotovostních plateb, vyplývající z obecně závazných předpisů. Takovým předpisem je zákon č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti, podle jehož § 4 jsou hotovostní platby s účinností od 1. prosince 2014 (novelou zákona provedenou zákonem č. 261/2014 Sb.) omezeny částkou 270 000 Kč. Srovnatelným etickým předpisem je usnesení představenstva ČAK ze dne 28. června 2004, č. 7/2004 Věstníku, o provádění úschov peněz, cenných papírů nebo jiného majetku klienta advokátem, které bylo novelizováno usnesením představenstva ČAK ze dne 13. ledna 2015, č. 1/2015 Věstníku. S účinností od 27. května 2015 i stavovský předpis omezuje hotovostní platby částkou 270 000 Kč.

Porušení maximálního limitu hotovostních plateb je vedle spáchání přestupku podle výše zmíněného předpisu také kárným proviněním. K tomu srov. *rozhodnutí kárného senátu ČAK* ze dne 23. 11. 2012, *sp. zn. K 93/2011*: „*Je kárným proviněním, jestliže advokát uzavře smlouvu o úschově bez písemné smlouvy, nadlimitní částku převezme v hotovosti a výplatu z úschovy provede opožděně.*“ Za toto provinění, zahrnující mj. i hotovostní platbu úschovy kupní ceny ve výši 418 672 Kč, byla advokátce uložena pokuta ve výši 50 000 Kč.

Rozhodnutí kárného senátu ČAK ze dne 8. 6. 2012, *sp. zn. K 4/2012*: „*Je kárným proviněním, jestliže advokát jako schovatel vydá předmět úschovy opožděně a navíc vyplatí nadlimitní částku v hotovosti.*“ Za toto jednání, zahrnující mj. výplatu depozita ve výši 10 milionů korun v hotovosti a o tři měsíce později, než bylo dohodnuto, byl advokátovi uložen dočasný zákaz výkonu advokacie na dobu osmnácti měsíců.

K výše uvedeným omezením přispívá ještě další skutečnost – několik let se na úrovni politické a zákonodárné projednává otázka zavedení elektronické evidence tržeb. Jde o otázku politického zadání, zda se však zřejmě, že se elektronická evidence tržeb bude vztahovat i na advokáty.

Na dokreslení situace srov. také *kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK* ze dne 3. 4. 2018, *sp. zn. K 155/2017*: „*Je kárným proviněním, jestliže advokát poruší své povinnosti ze smlouvy o úschově tím, že po splnění podmínek k výplatě vyplácí po částech a až po opakovaných výzvách učiněných advokátkou.*“ Advokátovi byla za toto provinění uložena pokuta ve výši 150 000 Kč.

K odst. 3:

S účinností od 1. ledna 2005 mohou advokáti *ověřovat podpisy*, resp. (slovy stavovského předpisu) mohou *nahradiť úřední ověření podpisu*, vyžadované zvláštními právními předpisy, *vlastním prohlášením* se stejnými účinky. Zákonnou úpravu tohoto ověření lze nalézt v ustanovení § 25a z. a. Do advokátního tarifu bylo komentované ustanovení doplněno vyhláškou č. 276/2006 Sb., účinnou od 1. září 2006. Od uvedeného data existují dvě formy advokáta ověření: jednoduché ověření podpisu bez ověřovací knihy, které smí advokát připojit na libovolnou listinu, kterou sám sepsal, a dále prohlášení o pravosti podpisu, které advokát provádí za pomoci ověřovací knihy na listinách, o nichž to právní předpis stanoví nebo předpokládá.

Podrobnosti o prohlášení pravosti podpisu stanoví usnesení představenstva ČAK ze dne 11. 4. 2006, č. 4/2006 Věstníku, kterým se stanoví podrobnosti o povinnostech advokáta při činění prohlášení o pravosti podpisu, o vedení evidence o těchto prohlášeních, o vyšším ověření těchto prohlášení a o knize prohlášení o pravosti podpisu (usnesení o prohlášení

advokáta o pravosti podpisu). Tento stavovský předpis upřesňuje, že cizí listinou může být i formulář, v němž se pouze některá políčka vyplňují (tedy např. návrh na vklad práva do katastru nemovitostí). Jak ovšem vyplývá z článku 2 odst. 1 tohoto předpisu, prohlášením učiněným na cizí listině advokát nepotvrzuje správnost ani pravdivost údajů uvedených v této listině, ani její soulad s právními předpisy. Advokát také nemůže ověřovat, že fotokopie listiny souhlasí s originálem.

Vzájemné vztahy vyplývající ze současné právní úpravy lze zjistit z následující tabulky:

Tabulka č. 26: Podmínky a následky prohlášení o pravosti podpisu.

popis varianty	podmínky	advokátní povinnost	důsledky
podpis na vlastní listině	advokát musí listinu sám sepsat a podepisující osoba ji před ním podepíše	prohlášení advokáta s uvedením data, místa, jména, bydliště a totožnosti podepisující osoby, záznam v knize o prohlášení pravosti podpisu, vlastnoruční podpis	stejně jako úřední ověření
podpis na cizí listině	jednající osoba prohlásí, že listinu sama podepsala	prohlášení advokáta s uvedením data, místa, jména, bydliště a totožnosti podepisující osoby, záznam v knize o prohlášení pravosti podpisu, vlastnoruční podpis	stejně jako úřední ověření

Pokud advokát postupuje v rozporu s pokyny stanovenými stavovským předpisem, dopouští se kárného provinění. K tomu srov. *rozhodnutí kárného senátu ČAK* ze dne 5. 4. 2013, *sp. zn. K 77/13*: „Je kárným proviněním, jestliže advokát při prohlášení o pravosti podpisu nepostupuje přesně podle stavovského předpisu a mj. nevyhotoví prohlášení podle stanoveného vzoru.“ Za toto jednání bylo advokátovi uloženo napomenutí. V jiném velmi podobném případě se stejnou právní větou byla advokátovi uložena pokuta ve výši 10 000 Kč (srov. *rozhodnutí kárného senátu ČAK* ze dne 7. 2. 2012, *sp. zn. K 82/2012*). Od roku 2017 věnuje Komora značnou pozornost kontrolám ověřovacích knih. Tuto problematika svěřila kontrolní radě, jejíž členové ročně absolvují cca 1500 namátkových kontrol ověřovacích knih.

Advokáti by si měli uvědomit, že oprávnění, které jim bylo svěřeno právními předpisy, je výsadou, kterou by neměli naleptávat pokusy o podvodná jednání. Pokud si rizika, plynoucího ze ztráty důvěry v advokacii, nejsou vědomi, je si nebezpečí odnětí oprávnění provádět prohlášení o pravosti podpisu vědoma Česká advokátní komora, která takové pokusy trestá velmi přísně, jak je zřejmé z následujícího judikátu. *Rozhodnutí kárného senátu ČAK* ze dne 22. 9. 2011, *sp. zn. K 107/2010*: „Je kárným proviněním, jestliže advokát na plnou moc, kterou neseřpal a jejímž podpisu nebyl přítomen, připojí prohlášení o pravosti podpisu.“ Za tento skutek byl advokátce uložen dočasný zákaz výkonu advokacie na dobu tří let.

Ověření podpisu na listinách se stalo mezi advokáty oblíbenou a všestranně používanou činností. Pro tento účel vydává Česká advokátní komora ověřovací knihy, které advokátům prodává za částku 3000 Kč (srov. usnesení představenstva České advokátní komory ze dne 12. října 2004, č. 10/2004 Věstníku, kterým se stanoví výše úplaty za vydání knihy o prohlášeních o pravosti podpisu). Tento předpis také stanoví text vzoru prohlášení, který advokáti musejí respektovat. Prohlášení se činí jedine česky a může být vytištěno na počítači, na samolepce nebo za pomoci razítka. Ruční vypisování ověřovací doložky není podle stavovského předpisu přípustné.

Protože licence k ověření podpisu (slovy zákona o advokacii: prohlášení o pravosti podpisu) je vyšší právní síly než stavovský předpis, bylo by ovšem prohlášení psané ručně platné a podpis by musel být státními orgány i soukromými subjekty považován za ověřený. Advokát by se ovšem takovým jednáním dopustil kárného provinění, za něž by mohl být odsouzen kárným senátem ČAK.

Ověření na vlastní listině činí advokát obvykle tak, že na konec textu listiny pod ověřované podpisy připojí následující text:

Vzorový dokument č. 18: Vzor prohlášení advokáta o pravosti podpisu na listině advokátem sepsané.

Prohlášení o pravosti podpisu na listině sepsané advokátem:

Běžné číslo knihy o prohlášení o pravosti podpisu 001192/15/V/2018:

Já, níže podepsaná JUDr. Dana Králová, advokátka se sídlem v Praze 3 – Vinohrady, Přemyslovská 11, zapsaná v seznamu advokátů vedeném Českou advokátní komorou pod číslem 00312, prohlašuji, že tuto listinu, kterou jsem sepsala, přede mnou vlastnoručně ve třech vyhotoveních podepsali Ivana Rozladěná, r. č. 675329/0333, bytem V Ondřejově 226/9, 140 00 Praha 4 – Podolí, jejíž totožnost jsem zjistila z občanského průkazu č. 12345678, a Tomáš Rozladěný, r. č. 720422/2233, bytem V Ondřejově 226/9, 140 00 Praha 4 – Podolí, jehož totožnost jsem zjistila z pasu č. 2223334.

V Praze dne 10. června 2018

JUDr. Dana Králová

Ověření podpisu klientů na cizí listině se činí tak, že advokát připojí list s textem, ev. na volné místo na konci cizí listiny či na zadní straně textu listiny nalepí prohlášení, které by mohlo vypadat například takto:

Vzorový dokument č. 19: Vzor prohlášení advokáta o pravosti podpisu na cizí listině.

Prohlášení o pravosti podpisu na listině sepsané advokátem:

Běžné číslo knihy o prohlášení o pravosti podpisu 001192/22/C/2019:

Já, níže podepsaná JUDr. Dana Králová, advokátka se sídlem v Praze 3 – Vinohrady, Přemyslovská 11, zapsaná v seznamu advokátů vedeném Českou advokátní komorou pod číslem 00312, prohlašuji, že tuto listinu přede mnou vlastnoručně podepsala Ivana Rozladěná, r. č. 675329/0333, bytem V Ondřejově 226/9, 140 00 Praha 4 – Podolí, jejíž totožnost jsem zjistila z občanského průkazu č. 12345678.

V Praze dne 10. června 2019

JUDr. Dana Králová

Jak vyplývá z komentovaného ustanovení, má advokát za prohlášení pravosti každého podpisu na každé listině nárok na odměnu ve výši 30 Kč. K této odměně má advokát právo připočítat daň z přidané hodnoty (k tomu srov. komentář k § 14a) a dále případné hotové výdaje, pokud by byly s prohlášením pravosti spojeny (například fotokopie, cestovní výdaje, promeškaný čas strávený na cestě nebo čekáním atd.). K problematice hotových výdajů srov. komentář k § 2 a dále k § 13, 14.

Na rozdíl od notářů a matrik, na které se občané obracují velmi často pouze se žádostí o ověření podpisu, nebývá tato agenda v advokátních kancelářích samostatná. Tato skutečnost souvisí s tím, že v notářských kancelářích a na matrikách zajišťují ověření podpisu asistentky a sekretářky, zatímco v advokátní praxi je tato činnost svěřena výlučně advokátovi, resp. za podmínek stanovených stavovským předpisem advokátnímu koncipientovi (srov. čl. 4 usnesení č. 4/2006 Věstníku). Obvykle advokát ověřuje podpis na listinách, které sám sepiše, popř. na cizích listinách v souvislosti s poskytováním jiné právní pomoci.

Pokud byla odměna mezi advokátem a klientem u této jiné právní pomoci upravena smluvně, často advokát za ověření podpisu neúčtuje žádnou odměnu, resp. odměna za prohlášení pravosti podpisu je součástí odměny za celou právní pomoc. Ustanovení

o smluvní odměně (srov. komentář k § 1, 3–5) také upřednostňují smluvní odměnu před mimosmluvní, proto není vyloučeno, aby si advokát s klientem dohodl odměnu smluvní i za ověření podpisu (například 500 Kč za každé jednotlivé ověření).

K odst. 4:

Autorizovanou konverzi dokumentů mohou advokáti provádět na základě zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech, osobních číslech a autorizované konverzi dokumentů. Ministerstvu vnitřní záležitosti uložil zákon povinnost zřídit každému advokátovi datovou schránku jako elektronické úložiště určené pro doručování a úkony orgánů veřejné moci a pro zasílání dokumentů mezi těmi, kteří datovou schránku vlastní (srov. § 2 a násl. uvedeného zákona). Zmíněný zákon nabyl účinnosti 1. 7. 2009 a advokátní datové schránky byly spuštěny o tři roky později. Počínaje 1. červencem 2012 jsou advokáti povinni přijímat dokumenty a zásilky ze strany orgánů veřejné moci výlučně do datových schránek. Vedle obousměrného zasílání a přijímání datových zpráv je advokát také oprávněn provádět konverzi dokumentů, čímž zmíněný zákon č. 300/2008 Sb. míní úplné převedení dokumentu z datové schránky do listinné podoby, popř. opačný postup, při němž se listina převede do elektronické podoby. Konverzi jinak na žádost a za poplatek provádějí také notáři nebo místa, nazvaná Czech POINT.

Ostrý provoz konverze dokumentů advokáty byl za pomoci České advokátní komory jako prostředníka mezi advokátem a Ministerstvem vnitřní záležitosti spuštěn ke dni 23. srpna 2010 a od tohoto dne mohou advokáti konverzi provádět. Protože jde o administrativně a elektronicky náročnější operaci, ne každá advokátní kancelář ji provádí. Mnozí advokáti namísto vlastní konverze využívají placených míst Czech POINTů.

K tomu, aby advokát mohl konverzi provádět, potřebuje požádat ČAK o zprostředkování přístupu do systému Czech POINT a zaplatit roční poplatek, který pro rok 2015 činí 1170 Kč plus daň z přidané hodnoty. Dále je třeba mít počítač vybavený operačním systémem MS Windows nebo Linux a na něm nainstalované programy Adobe Reader a 602XML Filler, nezbytné pro konverzi. Oba programy jsou ke stažení zdarma a podrobný postup konverze je v podobě příručky k dispozici na webových stránkách České advokátní komory. Dále je ke konverzi zapotřebí připojení k internetu s minimální přenosovou rychlostí 128 kb/s a funkční skener. Poslední nezbytnou podmínkou je komerční a kvalifikovaný certifikát od certifikační autority akreditované v České republice (jednou z nich je například Česká pošta).

Komentované ustanovení stanoví výši odměny advokáta za konverzi dokumentů v případech, kdy si advokát s klientem nedohodl odměnu smluvní.

Jak je podrobně uvedeno v komentáři k ustanovením, která hovoří o smluvní odměně (srov. komentář k § 1 a zejména k § 3–5), může si advokát stanovit odměnu za konverzi v libovolné výši. Omezen je obecnými ustanoveními uvedenými v § 4 odst. 3 a. t. a v článku 10 odst. 2 e. k., podle nichž smluvní odměna musí být přiměřená a nesmí být ve zřejmém nepoměru k hodnotě a složitosti věci.

Výše smluvní odměny advokáta za konverzi dokumentů je různorodá. Řada advokátů neúčtuje za konverzi dokumentu, obdrženého nebo zasílaného v rámci poskytování právní pomoci, žádnou odměnu, resp. tuto službu poskytuje zdarma. Odměna za konverzi bývá také zahrnuta či obsažena v odměně smluvní, například paušální. Není vyloučeno, aby advokát například dohodl odměnu za jednotlivou konverzi ve výši 1000 Kč, popř. aby dohoda zněla tak, že konverzi dokumentu do deseti stran advokát nebude účtovat, zatímco dokumenty obsáhlejší vyúčtuje podle komentovaného ustanovení. Pro srovnání lze uvést zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, podle něhož je zpoplatněno vydání ověřeného výstupu z informačního systému veřejné správy správním poplatkem ve výši 100 Kč za první stránku a částkou 50 Kč za každou další, i započatou, stránku (viz položka 3 písm. d/ přílohy k zákonu – Sazebníku správních poplatků).

Pramenem práva při provádění konverze je ustanovení § 23 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech, a § 25c z. a. V obou normách je výslovně zmíněn advokát, a protože ustanovení o možnosti zmocnit jiného, např. advokátního koncipienta nebo zaměstnance advokáta, ve smyslu § 26 odst. 1 z. a. se vztahuje jen na úkony právní pomoci, musí konverzi dokumentů provádět přímo advokát a nemůže zmocnit asistentku, aby za něj konverzi prováděla. Tento důsledek je ještě podpořen nezbytností advokátova podpisu, který je třeba připojit na závěr konvertovaného dokumentu. Tato skutečnost je důvodem, pro který řada advokátů konvertovat dokumenty ve své kanceláři odmítá. Ani výše uvedený odkaz ve dvou právních normách však nebrání tomu, aby jednotlivé kroky konverze (při práci s počítačem, skenování apod.) prováděla namísto advokáta jeho asistentka nebo advokátní koncipient.

Uzavřeme, že komentované ustanovení je poměrně nové, do advokátního tarifu je doplnila vyhláška č. 486/2012 Sb., která nabyla účinnosti ke dni 1. ledna 2013.

Po jistých diskusích mezi právníckou veřejností a mnohých rozličných výkladech posléze plénum *Nejvyššího soudu* schválilo dne 5. 1. 2017 pod *sp. zn. Plsn 1/2015 stanovisko* k podáním činěným v elektronické podobě a k doručování elektronicky vyhotovovaných písemností soudem, prováděnému prostřednictvím datové sítě. Nejdůležitějším závěrem tohoto stanoviska je konstatování, že *„dokumenty odeslané z datové schránky soudu se považují za podání ve věci samé, i když neobsahují elektronický podpis. V takovém případě není třeba vyzývat k předložení originálu v listinné podobě. Procesní úkon z datové schránky osoby má stejné účinky, jako kdyby ho učinila osoba oprávněná jednat za vlastníka datové schránky.“*